

Mutasyon Geçirmiş Koronavirüsten Korunmak İçin 7 Kural

thi – COVID-19 pandemisi yaklaşık bir yıldır tüm yaşam akışımızı değiştirdi. Hastalık halen maske, mesafe, hijyen tedbirleri ve son olarak da aşılama yöntemi ile kontrol altına alınmaya çalışılıyor. Ancak İngiltere, Brezilya ve Güney Afrika'da belirlenen ve tüm dünyaya hızla yayılmaya başlayan mutasyon geçirmiş COVID-19 virüsü, toplumdaki endişeyi her geçen gün

artırıyor. Yapılan araştırmalarda, bulaşıcılığı daha yüksek olan ve hastalığın daha şiddetli geçirilmesine yol açan mutasyonlu virüsler, ülkemizde de artık görülüyor.

Hem COVID-19 hem de mutasyon geçiren COVID-19 virüsünden korunmak için aşılama tek başına yeterli olmayabiliyor. Maske ve mesafe kurallarına uymak ve yaşam tarzında yeni düzenlemeler yapmak virüsle mücadelede etkili rol oynuyor. Memorial Şişli Hastanesi Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji Uzmanı Dr. M. Servet Alan, mutasyon geçiren COVID-19 virüsü hakkında merak edilen soruları yanıtladı.

Viruslar sürekli mutasyon geçirir

COVID-19 hastalığının etkeni olan SARS-CoV-2 genetik maddesindeki değişiklikler (mutasyonlar) doğal bir şekilde ve herhangi bir yerde ortaya çıkabilmektedir. RNA virüsleri kolayca ve hızla mutasyon geçirmektedir. Virüsler sürekli olarak gelişen mutasyonlarla değişime uğrar ve zamanla varyant

virüsler oluşturur. Varyantlar, benzerlerinden küçük farklılıklar içeren formlardır. Bu değişiklik virüsün çoğalmasına ve devamına yardımcı olmuyorsa virüs kaybolur. Bazı varyant virüsler ise kalıcı olur. COVID-19 salgınında dünyada çeşitli varyant COVID-19 virüsleri saptanmıştır. Yeni COVID-19 varyantları virüslerinin daha kolay bulaşmasına ve daha ciddi hastalığa neden olabilir.

İngiltere’de ortaya çıkan virüs tüm dünyaya yayılmış durumda

COVID-19 bir koronavirüstür. Koronavirüsün genetik yapısındaki değişiklikler sürekli olarak izlenmektedir. Araştırmalar, değişime uğrayan virüsün nasıl yayılacağı ve infekte olan kişilerde ne tür etkilere neden olacağı konusunda fikir vermektedir. Üç ülkede görülmeye başlanan COVID-19 varyantlarını şu şekilde sıralamak mümkün olabilmektedir:

İngiltere’de 2020 sonbaharında saptanan B.1.1.7 varyantı çok sayıda mutasyon içermektedir. Bu varyantın diğer varyantlardan daha kolay ve hızlı yayıldığı anlaşılmıştır. Varyantın diğerlerinden daha yüksek ölüm riskine neden olabileceği düşünülmektedir. İngiltere varyantının ülkemiz dahil tüm dünyada hızlı bir şekilde yayıldığı saptanmıştır.

Güney Afrika’da B.1.351 varyantı ilk olarak Ekim 2020’de belirlenmiştir. B.1.1.7 ile benzer bazı mutasyonları bulunmaktadır.

Brezilya’da saptanan P.1 varyantı ilk olarak Ocak 2021’de Brezilya’dan Japonya’ya giden yolculara yapılan rutin tarama sırasında dört kişide saptanmıştır. Bu varyant antikorlar tarafından tanınmasına engel olabilecek bir dizi mutasyona sahiptir.

Virüsten korunmada aşı, maske, sosyal mesafe ve hijyen çok önemli

Devamlılığını sağlamak için yapısında değişiklik yaratarak mutasyon geçiren COVID-19’un yeni varyantının diğer

varyantlardan daha kolay ve hızlı yayılması, hastalığın daha ağır seyretmesi ve ölümcül olma riskini de artırmaktadır. Hastalar, hastanede yatış ve yoğun bakım tedavisine de daha çok ihtiyaç duyacaktır. Kullanımdaki aşular, řu ana kadar saptanan varyantlara karşı etkinliğini sürdürmektedir. Ancak aşılınmak tek başına hastalığın bulaştırıcılığını ortadan kaldırmayabilir. Aşılınan kişilerin hastalansalar bile hastalığı daha hafif atlatacağı düşünölmektedir.

Aşılınmanın rehavetine kapılmak, virüsün daha fazla kişiye yayılarak çoğalması, yeni mutasyonların gelişmesi ve hastalığın kalıcı olmasına neden olabilir. Hastalığın yayılmasını engellemek için aşağıdaki bazı kurallara uymak çok önemlidir;

1. Aşı yaptırmayı ihmal etmeyin
2. Kalabalık ve kapalı ortamlarda gerekirse çift maske takın
3. Uzun süre toplu ortamlarda bulunmayın, zorunluluk durumunda iki metre mesafeyi koruyun
4. Temizliğe her zamankinden daha fazla dikkat edin
5. İzolasyon ve karantina kurallarını dikkatle uygulayın
6. Kronik bir rahatsızlığınız varsa işinizi evden yapmaya çalışın
7. Salgın kontrol altına alınana kadar zorunlu durumlar dışında evde kalın

Bu kurallara uyulmaması halinde mutasyon geçirerek daha hızlı yayılmaya başlayan yeni COVID-19 virüsü kalıcı olarak tüm dünyayı uzun bir süre daha olumsuz etkilemeye devam edebilir.